

Навчально-методичний центр цивільного захисту та безпеки життєдіяльності
Кіровоградської області

ДІЇ УЧАСНИКІВ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ У РАЗІ НАПАДУ АБО РИЗИКУ НАПАДУ ПРОТИВНИКА НА ЗАКЛАД ОСВІТИ

(методичний поради́ник)

Кропивницький, 2024

Порадник «Дії учасників освітнього процесу у разі нападу або ризику нападу противника на заклад освіти» створений з метою інформування всіх учасників освітнього процесу щодо дій у разі нападу ворога на заклад освіти. У пораднику зібрані алгоритми дій як керівника закладу освіти, так і всіх учасників освітнього процесу, у разі таких надзвичайних ситуацій, як захоплення заручників, виявлення нападника на території закладу освіти, виявлення нападника всередині закладу освіти, виявлення вибухонебезпечного або підозрілого пристрою, розкрито поняття «Паспорт безпеки закладу освіти», запропоновано дії при евакуації учасників освітнього процесу з моделюванням різних сценаріїв

АВТОРИ:

Агаркова С. М.,

начальник обласного методичного кабінету (безпеки життєдіяльності населення) Навчально-методичного центру цивільного захисту та безпеки життєдіяльності Кіровоградської області

Єфімова О.В.,

методист кабінету навчального Навчально-методичного центру цивільного захисту та безпеки життєдіяльності Луганської області

ЗМІСТ

	Вступ	4
1.	НОРМАТИВНО-ПРАВОВІ ЗАСАДИ.....	4
2.	ПОРЯДОК РАНЬОГО ПОПЕРЕДЖЕННЯ ТА ЕВАКУАЦІЇ УЧАСНИКІВ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ В РАЗІ НАПАДУ АБО РИЗИКУ НАПАДУ НА ЗАКЛАД ОСВІТИ.....	5
3.	ПАСПОРТ БЕЗПЕКИ ЗАКЛАДУ ОСВІТИ.....	8
4.	ЕВАКУАЦІЯ УЧАСНИКІВ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ З МОДЕЛЮВАННЯМ РІЗНИХ СЦЕНАРІЇВ.....	10
4.1.	Сценарій звичайної евакуації у разі пожежі або іншої загрози без блокування виходів.....	10
4.2.	Сценарій евакуації у разі блокування основних виходів (через напад, теракт або пожежу).....	12
4.3.	Сценарій евакуації у разі небезпеки ззовні (природні катастрофи, вибухи або інші надзвичайні ситуації).....	14
5.	АЛГОРИТМИ ДІЙ УЧАСНИКІВ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ В ЗАЛЕЖНОСТІ ВІД СИТУАЦІЇ РИЗИКУ.....	15
5.1.	Алгоритм дій при захопленні заручників.....	15
5.2.	Алгоритм дій при виявленні нападника на території закладу освіти.....	17
5.3.	Алгоритм дій при виявленні нападника всередині закладу освіти.....	19
5.4.	Алгоритм дій при виявленні вибухонебезпечного або підозрілого пристрою.....	21
	ВИКОРИСТАНІ ДЖЕРЕЛА.....	24
	Додаток 1.....	25

ВСТУП

З першого дня повномасштабного вторгнення російська федерація веде війну проти української освіти: російські війська руйнують школи та університети, дитсадки і дитячі будинки. Понад 3,5 тисячі закладів освіти зазнали тих чи інших руйнувань, майже 400 – повністю зруйновані. Життя дітей перевернуто хаосом збройного конфлікту.

Питання безпеки здобувачів та працівників закладів освіти в умовах воєнного стану лише посилилося та набуло нових вимірів. Щоденні сигнали повітряної тривоги та ракетної небезпеки змушують освітян працювати в особливих умовах навчання. Рівень знань та компетенцій щодо збереження життєдіяльності учасників освітнього процесу в нових реаліях – небезпечних, кризових, непередбачуваних – є найбільш актуальними та затребуваними.

Адже безпека – ключове право кожного учасника освітнього процесу, яке передбачає фізичну, психічну, інформаційну та соціальну стабільність. Освітня система має гарантувати безпечне навчання дітей у дитячих садках, в школах і вищих закладах освіти, зробити все можливе, щоб освітні установи стали безпечними. Забезпечення комфортного та ефективного навчання у період війни вимагає спеціального підходу з посиленням оборонно-захисних чинників у будь-якому навчальному середовищі. Навіть попри щоденні обстріли діти продовжують брати участь у здобутті комплексної освіти, незалежно від регіону.

I. НОРМАТИВНО-ПРАВОВІ ЗАСАДИ

На рівні держави було прийнято рішення про впровадження низки нормативно-правових документів щодо організації безпечних умов навчання під час воєнних дій.

Ці нормативно-правові документи визначають правову базу для реалізації фізичної безпеки в Україні. Вони встановлюють обов'язки та вимоги до держави, органів влади, закладів освіти та інших учасників системи, що відповідають за фізичну безпеку громадян, зокрема учнів. Але більшість із них містять норми, які ухвалили в мирний час, без урахування можливих військових дій, а тому потребують оновлення. Важливо, щоб заклади освіти приділяли належну увагу фізичній безпеці як під час навчання в умовах війни, так і в періоди стихання конфлікту.

У 2019 році Україна приєдналася до Декларації про безпеку шкіл (Safe Schools Declaration) (<http://surl.li/birmdu>). Важливим аспектом приєднання до Декларації є відновлення освітньої інфраструктури, забезпечення психологічної реабілітації учнів, батьків і вчителів, сприяння проведенню тренінгів з безпеки та охорони здоров'я тощо.

Декларація містить низку зобов'язань для попередження і реагування на напади та використання закладів освіти у військових цілях у період збройного конфлікту.

4 серпня 2021 року (зі змінами від 29 березня 2024 р.) Кабінет Міністрів затвердив План заходів щодо реалізації Декларації про безпеку шкіл (посилання - <http://surl.li/ctldiz>), який передбачає створення системи моніторингу нападів на заклади освіти, забезпечення захисту закладів освіти від нападів, забезпечення безперервності навчання.

У квітні 2023 року Кабінет Міністрів України ухвалив Концепцію безпеки закладів освіти на 2023-2025 роки (посилання - <http://surl.li/akhezo>). Метою цього стратегічного документа є створення рівних, належних і безпечних умов здобуття освіти та організація безпечного освітнього середовища, а заходи із її реалізації – нагальна потреба кожного навчального закладу.

Документом передбачено низку завдань і заходів щодо убезпечення учасників освітнього процесу від непередбачуваних подій, спричинених війною, а саме:

- посилення охорони закладів освіти із залученням поліції охорони, встановлення комплексу тривожної сигналізації та стаціонарних металодетекторів, облаштування необхідних огорож та здійснення інших інфраструктурних заходів;
- налагодження тісної співпраці з місцевими відділами поліції та Службою безпеки України для оперативного реагування на можливі загрози;
- облаштування укриттів на території закладу освіти, що відповідають вимогам захисту від обстрілів, бомбардувань та інших військових загроз;
- розробка та затвердження детального плану евакуації учнів і персоналу, визначення безпечних маршрутів та місць збору після евакуації, регулярні навчальні тренування з евакуації та укриття для всіх учасників освітнього процесу;
- забезпечення інформаційної безпеки;
- проведення інструктажів: навчання персоналу і учнів щодо дій у разі виявлення підозрілих предметів або осіб, способів уникнення паніки;
- запровадження системи раннього попередження та евакуації учасників освітнього процесу в разі нападу, ризику нападу на заклад освіти або іншої небезпеки;
- забезпечення медичної, психологічної допомоги.

Ці заходи спрямовані на мінімізацію ризиків та забезпечення максимальної безпеки для учасників освітнього процесу під час воєнного стану.

II. ПОРЯДОК РАНЬОГО ПОПЕРЕДЖЕННЯ ТА ЕВАКУАЦІЇ УЧАСНИКІВ ОСВІТЬОГО ПРОЦЕСУ В РАЗІ НАПАДУ АБО РИЗИКУ НАПАДУ НА ЗАКЛАД ОСВІТИ

У листопаді 2023 року набув чинності Порядок раннього попередження та евакуації учасників освітнього процесу в разі нападу або ризику нападу на

заклад освіти (далі – Порядок), затверджений спільним наказом Міністерства внутрішніх справ та Міністерства освіти і науки України від 18.08.2023 № 685/1013. (посилання - <http://surl.li/njdltm>)

Раннє попередження нападу на заклад освіти – це комплекс заходів, який спрямований на створення безпечних умов перебування учасників освітнього процесу, проведення профілактичної та інформаційної роботи з питань попередження та відпрацювання алгоритму дій у разі нападу.

Документ спрямований на врегулювання порядку раннього попередження та евакуації учасників освітнього процесу в разі нападу або ризику нападу на заклад освіти.

Забезпечення безпеки в закладі освіти під час нападу або ризику нападу противника є критично важливим завданням, яке потребує чітко визначених заходів і координації дій усіх учасників освітнього процесу. Основна мета цих заходів — захистити життя і здоров'я учнів, працівників закладу та інших осіб, які перебувають на території закладу освіти.

До організації цієї роботи долучаються начальники територіальних підрозділів головних управлінь Національної поліції, які визначають уповноважених поліцейських і необхідну кількість нарядів поліції в зоні оперативного реагування. У межах компетенції уповноважені поліцейські та працівники ДСНС взаємодіють з закладами освіти та проводять такі заходи:

- надають методичні рекомендації з питань удосконалення організації охорони закладів освіти та обладнання технічними засобами;
- беруть участь у навчаннях та практичних тренуваннях учасників освітнього процесу щодо дій у разі нападу або ризику нападу на заклад освіти та їх евакуації за відповідними планами закладу освіти;
- обстежують стан готовності, функціональності укриття та реагування в разі нападу або ризику нападу на заклад освіти;
- за пропозицією закладу освіти беруть участь у складанні та оновленні паспорта безпеки.

Так, згідно з Порядком, засновник закладу освіти або уповноважений ним орган для створення умов безпечного освітнього середовища має:

1. Забезпечити впровадження інженерно-технічних заходів цивільного захисту закладу освіти;
2. Вжити заходів щодо встановлення в закладі освіти автоматизованої системи оповіщення (або технічних засобів охорони).

У той же час керівник закладу освіти організовує проведення таких заходів:

1. Забезпечує створення безпечних умов перебування учасників освітнього процесу та унеможливлення доступу на територію закладу освіти сторонніх осіб.
2. Створює та затверджує склад команди реагування з числа працівників закладу освіти, розподіляє між ними обов'язки.
3. Затверджує та ознайомлює учасників освітнього процесу з такими документами:

- план евакуації;
- порядок оповіщення учасників освітнього процесу
- алгоритм дій у разі нападу або ризику нападу на заклад освіти.

4. Забезпечує проведення комплексного обстеження стану об'єктів фонду захисних споруд цивільного захисту, маршруту руху до них, вказівників, надійності охорони закладу освіти – **не рідше ніж один раз на шість місяців**.

Вимоги та рекомендації щодо облаштування безпечного укриття у закладі освіти розробила Державна служба України з надзвичайних ситуацій (<http://surl.li/lqmbqw>), а також надало Міністерство освіти і науки України. Ці ж рекомендації допоможуть керівнику закладу освіти організувати безпечне освітнє середовище і в очній, і у дистанційній, і у змішаній формі навчання, а також допоможуть більш ефективно змінювати формати, в залежності від безпекової ситуації.

5. Організовує перевірку постійно діючими технічними комісіями закладу освіти стану будівель, приміщень, інженерно-технічних комунікацій, устаткування, обладнання та території – **не рідше ніж один раз на шість місяців** із складанням акта. (Відповідно до методики, встановленої у ДБН В.2.2-5:2023 «Захисні споруди цивільного захисту», посилання <http://surl.li/njxxdt>)

6. Організовує проведення заходів (навчання, тренування, тренінги) щодо дій учасників освітнього процесу в разі нападу або ризику нападу на заклад освіти – **не рідше ніж чотири рази впродовж навчального року**.

7. Забезпечує належне функціонування **об'єктової системи оповіщення** (гучномовці, шкільні дзвінки, сирени тощо), системи протипожежного захисту закладу освіти.

8. Надає копію **паспорту безпеки закладу освіти** уповноваженому поліцейському, працівнику ДСНС та (за потреби) представникам інших органів державної влади.

У разі нападу або ризику нападу на заклад освіти керівник координує та контролює дії працівників закладу освіти.

Працівник закладу освіти у разі нападу або ризику нападу повинен:

1. негайно повідомити про це членів команди реагування та керівника закладу освіти;
2. Роз'яснити здобувачам освіти алгоритми дій;
3. Вжити заходів щодо проведення евакуації безпечним шляхом;
4. За наявності постраждалих осіб надати їм домедичну допомогу;
5. Обстежити приміщення закладу освіти з метою виявлення учнів і освітян, яких не евакуювали.

Крім того, у Порядку визначено, що підставами для ухвалення рішення про евакуацію учасників освітнього процесу є:

- перебування в закладі освіти або на його території чи безпосередньо поблизу них осіб, які скоїли напад, або наявні інші дані, що свідчать про намір скоєння нападу;

- надходження повідомлень в усній або письмовій формі про напад або ризик нападу на заклад освіти.

Для оповіщення у закладі освіти мають бути використані такі сигнали:

- перший сигнал – короткі, тривалістю 2-3 секунди, дзвінки, які повторюються п'ять разів із паузами (повідомляє, що відбувається напад або є ризик нападу на заклад освіти);

- другий сигнал – довгий, тривалістю 10-15 секунд, дзвінок (сповіщає про проведення евакуації).

Обов'язки команди реагування:

Склад команди реагування закладу освіти має включати не менше 3-х педагогічних працівників або інших осіб, які залучені до освітнього процесу в порядку, що встановлюється закладом освіти. Команда виконує такі функціональні обов'язки:

- Розробляє алгоритм дій учасників освітнього процесу в разі нападу або ризику нападу на заклад освіти.

- Розробляє план евакуації учасників освітнього процесу.

- Організовує навчання (тренування, тренінги) учасників освітнього процесу згідно з алгоритмами дій у разі нападу або ризику нападу на заклад освіти, а також проведення їх евакуації.

- Складає та оновлює паспорт безпеки закладу освіти.

У **наказі Про створення команди реагування** потрібно передбачити:

- керівника;

- хто забезпечує зв'язок між учасниками команди;

- психологічну підтримку;

- охорону;

- координатора ситуації на місті;

- зв'язок з батьками;

- першу допомогу;

- логістику;

- протоколювання.

ІІІ. ПАСПОРТ БЕЗПЕКИ ЗАКЛАДУ ОСВІТИ

Паспорт безпеки закладу освіти є ключовим інструментом для попередження надзвичайних ситуацій. Адже він містить інформацію, яка дозволяє виявити та оцінити потенційні ризики та загрози, розробити план дій на випадок їх виникнення та забезпечити ефективну взаємодію з правоохоронними органами.

Термін «Паспорт безпеки закладу освіти» (далі – Паспорт безпеки) визначено у Постанові КМУ «Про реалізацію експериментального проекту “Спеціаліст із безпеки в освітньому середовищі”» від 15.08.2023 №867 (<http://surl.li/qdvffr>) й має таке тлумачення: «Паспорт безпеки закладу освіти – накопичувальний довідково-інформаційний документ, в якому зазначається

інформація про заклад освіти, актуальний стан забезпечення безпеки в закладі освіти, можливі негативні явища в його освітньому середовищі, фактори, що їх обумовлюють чи можуть обумовити їх виникнення».

Уніфікована форма Паспорту безпеки наведена у Додатку до Порядку раннього попередження та евакуації учасників освітнього процесу в разі нападу або ризику нападу на заклад освіти (пункт 2 розділу II).

Важливі нюанси щодо його заповнення:

- *актуальність*. Він має ґрунтуватись на актуальній інформації, враховувати особливості та конкретні потреби закладу освіти й регулярно оновлюватись;

- *відповідальність*. Документ має чітко визначати відповідальність за кожен пункт плану дій на випадок надзвичайної ситуації та інші важливі аспекти безпеки в закладі освіти. Для кожного пункту Паспорта безпеки слід призначити відповідальну особу з чітко визначеними обов'язками та повноваженнями;

- *чіткість та зрозумілість*. Інформація має бути чітко викладена, лаконічною та зрозумілою для всіх зацікавлених осіб. Також можна використовувати візуальні матеріали, такі як схеми, плани евакуації, інструкції тощо, для покращення засвоєння інформації.

Паспорт безпеки закладу освіти розробляється на навчальний рік та включає такі дані:

I. Відомості про заклад освіти, адміністрацію. Команда реагування закладу освіти:

- загальні дані про заклад освіти;
- відомості про адміністрацію закладу освіти, у тому числі контактні дані уповноваженого поліцейського та працівника ДСНС;
- контактні дані членів команди реагування закладу освіти;
- інформація про роботу постійно діючої технічної комісії (зокрема, зазначаються результати висновків комісії щодо готовності закладу освіти до навчального року).

II. Характеристика місцевості в районі місцезнаходження закладу освіти:

- характеристика рельєфу та наявність автомобільних шляхів загального користування;
- об'єкти, які розташовані поблизу закладу освіти (інші заклади освіти, торгівельні, адміністративні та інші об'єкти у радіусі до 1,5 км у сільській місцевості та до 750 м у містах);
- транспортні комунікації, розташовані біля закладу освіти (зупинки, вокзали, станції тощо у радіусі до 1,5 км у сільській місцевості та до 750 м у містах);
- суб'єкти господарювання, що обслуговують заклад освіти (логістика, харчування, вивіз сміття, ремонтні роботи тощо).

III. Територія закладу освіти:

- найменування та короткий опис, зокрема загальна площа всіх ділянок та їхні географічні координати;
- опис укриття;
- середня кількість учасників освітнього процесу, які одночасно перебувають у закладі освіти.

IV. Стан забезпечення засобами охорони закладу освіти:

- системи відеоспостереження;
- металодетектори;
- кнопки тривожної сигналізації;
- охоронна сигналізація;
- охорона закладу освіти;
- інші засоби безпеки.

V. Пожежна безпека закладу освіти

VI. Додаткова інформація щодо закладу освіти. Тут зазначається інформація щодо діяльності у закладі освіти поза освітнім процесом, пов'язаної із дозвіллям дітей (гуртки, секції, пришкольні табори), включно із даними щодо осіб та суб'єктів господарювання, які мають доступ до закладу освіти, їх контактна інформація.

З метою переходу від ведення паспорта безпеки закладу освіти в паперовому вигляді до його ведення в електронному із застосуванням засобів програмно-апаратного комплексу «Автоматизований інформаційний комплекс освітнього менеджменту» (АІКОМ) створено електронну базу даних «Паспорт безпеки закладу освіти» для закладів загальної середньої освіти (відповідно до листа МОН від 02.05.2024 № 1/7674-24 «Щодо електронної бази даних «Паспорт безпеки закладу освіти»).

Заклади загальної середньої освіти (далі – ЗЗСО) можуть ознайомитися із функціоналом та внести відповідну інформацію із застосуванням засобів АІКОМ до Електронного паспорта безпеки. (Покроковий алгоритм дій уповноважених працівників ЗЗСО та органів управління освітою міститься у Додатку 1)

4. ЕВАКУАЦІЯ УЧАСНИКІВ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ З МОДЕЛЮВАННЯМ РІЗНИХ СЦЕНАРІЇВ

Забезпечення безпеки в закладі освіти потребує чітко визначених попереджувальних заходів. Уміння правильно оцінити ситуацію та обрати порядок дій є дуже важливим для кожного учасника освітнього процесу.

4.1. Сценарій звичайної евакуації у разі пожежі або іншої загрози без блокування виходів

1. Оповіщення про небезпеку:

- **Система оповіщення:** у разі виникнення пожежі або іншої загрози (наприклад, витік газу, техногенна аварія), автоматично активується сигналізація або подається голосове оповіщення про евакуацію.

- **Вказівки відповідальних осіб:** працівники закладу освіти, відповідальні за безпеку, оголошують евакуацію через гучномовці або особисто, вказуючи необхідність залишити приміщення.

2. Організація евакуації

➤ Підготовка до евакуації:

- Учасники освітнього процесу негайно припиняють заняття та збирають найнеобхідніші речі (документи, телефон), залишаючи особисті речі на місцях.

- Учитель або викладач координує евакуацію своєї групи чи класу, забезпечуючи організованість та спокій.

➤ Формування колон:

- Кожен клас чи група виходить з приміщення організовано: учні рухаються один за одним, уникаючи штовханини.

- Учитель або староста (у разі студентів) забезпечує дотримання порядку та перевіряє, щоб усі учасники евакуації залишили приміщення.

3. Рух за евакуаційними маршрутами

- **Вибір евакуаційного маршруту:** клас або група учнів слідує за найкоротшим безпечним евакуаційним маршрутом, позначеним на плані евакуації (шлях повинен бути вказаний знаками та стрілками на стінах).

➤ Евакуаційні сходи та коридори:

- Евакуація здійснюється через основні евакуаційні виходи: двері коридорів, сходи або спеціально облаштовані евакуаційні маршрути.

- Заборонено використовувати ліфти.

- На сходах потрібно зберігати безпечну дистанцію, щоб уникнути тисняви.

4. Збір на безпечному місці

- **Місце збору:** всі евакуйовані особи збираються на заздалегідь визначеному безпечному місці (територія на шкільному подвір'ї, спортивний майданчик або інша зона, віддалена від будівлі, тощо).

➤ Перевірка наявності учнів/студентів:

- Учителі та відповідальні особи перевіряють наявність усіх дітей, студентів і співробітників за списком.

- У разі відсутності когось із учнів або студентів, про це негайно повідомляється рятувальним службам.

5. Подальші дії після евакуації

- **Очікування рятувальних служб:** всі евакуйовані залишаються на місці збору, доки не буде оголошено, що загроза минула.

- **Надання першої допомоги:** у разі необхідності постраждалим надається перша домедична допомога до прибуття швидкої.

- **Інформування батьків або родичів:** за необхідності учні або студенти повідомляють батьків або родичів про евакуацію через телефони.

6. Особливі вказівки

➤ **Допомога особам з обмеженими можливостями:** учні, які потребують допомоги при евакуації, отримують її від визначених осіб (вчителів, помічників) відповідно до розробленого плану.

➤ **Інструкції для осіб, які залишаються на місці:** у разі, якщо хтось не може покинути будівлю самостійно, вони мають залишатися у безпечному місці та чекати допомоги від рятувальників.

7. Повернення до приміщень

➤ Після того, як загроза буде ліквідована, і рятувальні служби дозволять, учні та персонал можуть повернутися до будівлі або отримати подальші вказівки.

Цей сценарій забезпечує швидку, організовану та безпечну евакуацію, з мінімізацією ризиків для всіх учасників освітнього процесу.

4.2. Сценарій евакуації у разі блокування основних виходів (через напад, теракт або пожежу)

1. Оповіщення про небезпеку

➤ **Активация сигналізації:** у разі виявлення небезпеки (напад, теракт, пожежа) автоматично активується система оповіщення про надзвичайну ситуацію.

➤ Оголошення через гучномовці: персонал інформує про блокування основних виходів і надає інструкції щодо дій у поточній ситуації.

2. Оцінка ситуації та організація евакуації

➤ **Аналіз загрози:** персонал та учні/студенти оцінюють наявні загрози та можливості евакуації. Якщо основні евакуаційні виходи заблоковані або небезпечні, діють альтернативні сценарії.

➤ **Вказівки відповідальних осіб:** вчителі, викладачі та співробітники, відповідальні за безпеку, приймають рішення щодо евакуації через альтернативні шляхи або укриття на місці.

3. Використання альтернативних евакуаційних шляхів

➤ Визначення альтернативних виходів:

– У разі блокування основних виходів використовуються інші, заздалегідь підготовлені, шляхи евакуації: запасні двері, пожежні сходи, вікна на першому поверсі.

– Якщо є внутрішні проходи, що ведуть до менш небезпечних ділянок будівлі, учні та персонал повинні слідувати в їхньому напрямку.

➤ Розподіл евакуаційних груп:

– Кожна група або клас повинні дотримуватися найближчих безпечних виходів, визначених на плані евакуації. Важливо забезпечити, щоб рух був чітким і організованим.

– Якщо неможливо евакуюватися всією групою одразу, група може ділитися на менші частини під керівництвом відповідальних осіб.

4. Дії у разі неможливості евакуації

- **Пошук безпечного місця для укриття:**
  - Якщо евакуація неможлива через блокування всіх виходів, потрібно негайно знайти безпечне місце для укриття (воно має бути в захищеній частині будівлі, наприклад, кімнати без вікон або із залізними дверима).
  - Заблокувати двері, використовуючи меблі, засуви або інші підручні засоби.
  - Відключити світло та залишатися тихими, щоб не привертати увагу зловмисників (у разі нападу або теракту).
- **Комунікація з екстреними службами:**
  - Учні та студенти повинні спробувати зв'язатися з рятувальними службами через мобільні телефони та повідомити своє місце розташування.
  - Педагог або відповідальна особа також інформує адміністрацію закладу про місце знаходження дітей.

5. Організація евакуації для осіб з обмеженими можливостями

- **Особливі заходи:** для учнів і студентів з обмеженими можливостями мають бути передбачені спеціальні маршрути евакуації та засоби для їхньої допомоги (візки, індивідуальна підтримка).
- **Відповідальні особи:** заздалегідь призначені особи мають допомагати учням з інвалідністю залишити будівлю або знайти укриття.

6. Збір на безпечному місці

- **Місце збору:** у разі успішної евакуації всі особи збираються на безпечному місці поза будівлею, яке не є в зоні досяжності небезпеки.
- **Перевірка наявності всіх:** після евакуації педагог або відповідальна особа перевіряє присутність усіх учнів або студентів за списком і доповідає рятувальникам про можливих відсутніх.

7. Подальші дії після евакуації або укриття

- **Очікування рятувальників:** після евакуації або безпечного укриття учні та персонал повинні залишатися на місці до прибуття рятувальних служб.
- **Інструкції для подальших дій:** залежно від ситуації, рятувальники можуть ухвалити рішення щодо подальшої евакуації або перебування на місці до повної ліквідації загрози.

8. Післякризова допомога

- **Надання психологічної та медичної допомоги:** після подолання кризи важливо забезпечити надання психологічної підтримки учням, студентам та персоналу, особливо якщо вони стали свідками або учасниками небезпечної ситуації.
- **Комунікація з батьками:** заклад зобов'язаний негайно інформувати батьків або опікунів про стан їхніх дітей та результати евакуації.

Цей сценарій передбачає готовність закладу до непередбачуваних загроз і забезпечення швидкої та безпечної реакції для мінімізації ризиків для життя та здоров'я учасників освітнього процесу.

4.3. Сценарій евакуації у разі небезпеки ззовні (природні катастрофи, вибухи або інші надзвичайні ситуації)

1. Оповіщення про зовнішню небезпеку

➤ **Активация системи оповіщення:** у разі надзвичайної ситуації (повінь, вибух, шторм) активується сигнал тривоги або подається голосове оповіщення.

➤ **Вказівки адміністрації:** адміністрація або відповідальні особи інформують учнів, студентів та персонал про характер загрози та необхідність евакуації або укриття.

2. Рішення щодо евакуації або укриття

➤ **Оцінка ситуації:** якщо загроза виникла ззовні (наприклад, вибух, сильний шторм або повінь), адміністрація закладу ухвалює рішення щодо безпечної евакуації або залишення на місці для укриття.

➤ **Інструкції щодо дій:** залежно від характеру загрози, персонал і учні повинні діяти відповідно до конкретних вказівок. Якщо евакуація неможлива або небезпечна, учні мають залишатися в будівлі до подальших вказівок.

3. Організація евакуації у разі можливості

➤ **Вибір безпечного маршруту:** за можливості, персонал виводить учнів або студентів через найближчі евакуаційні виходи на безпечну відстань від будівлі.

➤ **Уникання небезпечних зон:** якщо є ризик вибухів або пошкоджень зовнішньої інфраструктури, потрібно уникати близькості до вікон, балконів або місць, де можуть бути уламки.

➤ **Вказівки щодо збору:** всі учасники евакуації збираються на заздалегідь визначеному безпечному місці (наприклад, на шкільному подвір'ї, але далеко від можливих уламків або пошкоджень).

➤ **Організованість:** кожен клас або група студентів повинні рухатися організовано, без штовханини. Відповідальні особи перевіряють, щоб усі учасники освітнього процесу залишили будівлю.

4. Дії у разі неможливості евакуації

➤ **Укриття в будівлі:** якщо вихід на вулицю небезпечний (наприклад, через сильний шторм або вибухи), персонал і учні залишаються в будівлі, використовуючи внутрішні укриття.

➤ **Захищені місця:** учні мають перейти до кімнат, розташованих якомога далі від вікон та зовнішніх стін (найкраще використовувати внутрішні коридори, спортзали або підвали).

➤ **Закриття дверей і вікон:** усі вікна та двері мають бути закриті, щоб зменшити ризик пошкодження від уламків або проникнення шкідливих речовин.

➤ **Позиція безпеки:** учні та студенти мають використовувати захисну позицію (наприклад, ховатися під партами або столами, захищаючи голову руками) у разі вибухів.

5. Дії у разі стихійних лих

➤ Шторм або сильний вітер:

– Учні та персонал повинні залишатися в будівлі та уникати наближення до вікон.

– Якщо шторм супроводжується повінню, слід залишатися на верхніх поверхах, щоб уникнути можливого затоплення.

➤ Вибух або техногенна аварія:

– Якщо вибух стався поблизу, учні повинні відійти від вікон та укритися в безпечних кімнатах.

– У разі хімічної або радіаційної загрози потрібно використовувати захисні маски або закрити обличчя вологою тканиною.

6. Збір на безпечному місці

➤ **Місце збору:** після евакуації всі особи збираються на визначеному безпечному місці, яке знаходиться на відстані від будівлі та можливих небезпек.

➤ **Перевірка наявності всіх:** відповідальні особи перевіряють присутність усіх учасників за списками та доповідають рятувальникам про можливих відсутніх.

7. Післякризові дії

➤ **Очікування прибуття рятувальних служб:** учні та студенти залишаються на місці збору або в укритті, поки рятувальники не повідомлять про безпечність виходу або про можливість подальшої евакуації.

➤ **Надання допомоги постраждалим:** у разі необхідності постраждалим надається перша медична допомога до прибуття швидкої допомоги.

8. Комунікація з батьками та рятувальними службами

➤ **Інформування батьків:** після евакуації або укриття адміністрація закладу повинна інформувати батьків про стан їхніх дітей.

➤ **Взаємодія з рятувальниками:** персонал підтримує зв'язок з рятувальними службами та надає їм інформацію щодо місця знаходження та стану учнів.

Цей сценарій допомагає організувати безпечну евакуацію або укриття у разі зовнішніх загроз, з акцентом на збереження спокою та мінімізацію ризиків для учасників освітнього процесу.

5. АЛГОРИТМИ ДІЙ УЧАСНИКІВ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ В ЗАЛЕЖНОСТІ ВІД СИТУАЦІЇ РИЗИКУ

5.1. Алгоритм дій при захопленні заручників

1. Керівництво (керівник та команда реагування)

➤ негайно поінформувати про подію оперативні служби.

➤ Забезпечити будь-якими доступними способами виведення людей з небезпечної зони, при неможливості цього – припинити будь-які пересування.

- За можливості особисто та/або через призначених осіб вести спостереження за порушником та його переміщеннями, перебуваючи на безпечному віддаленні до прибуття оперативних служб.
- Забезпечити будь-яким доступним способом інформування людей, що знаходяться у прилеглих до небезпечної зони приміщеннях, про подію та необхідність блокування входів з метою недопущення захоплення більшої кількості заручників та переміщення порушника у більш захищене місце.
- Не вступати з власної ініціативи у переговори з порушником та не провокувати його іншими діями.
- Забезпечити евакуацію людей відповідно до плану евакуації, у тій частині об'єкта, яка не перебуває під контролем порушника.
- Після завершення евакуації надати вказівку про інформування батьків (законних представників) про тимчасове припинення навчального процесу.
- Направити до місця збору осіб для здійснення контролю за передачею здобувачів батькам, які навчаються (законним представникам).
- Забезпечити безперешкодний доступ до місця події оперативних служб. Після прибуття оперативних служб діяти відповідно до їх розпоряджень.
- Після завершення роботи оперативних служб та за їх рекомендаціями забезпечити заходи щодо ліквідації наслідків події.

2. Працівник закладу освіти

- Під час перебування поруч із місцем захоплення заручників спробувати залишити небезпечну зону, забираючи людей, які знаходяться поблизу.
- У разі неможливості таких дій залишатися на місці, не провокувати порушника, виконувати його вимоги, не допускати паніки серед учнів та персоналу, не переключати на себе увагу порушника.
- При знаходженні в приміщенні поблизу місця захоплення заручників забезпечити блокування входів усіма доступними засобами, у тому числі меблями.
- Вжити заходів щодо припинення паніки та гучних розмов (звуків) у приміщенні.
- Забезпечити розміщення людей найбезпечнішим із можливих способів: якнайдалі від входів, ближче до капітальних стін, нижче рівня віконних отворів, під прикриттям меблів.
- Вжити заходів щодо переведення всіх наявних у приміщенні засобів зв'язку та інших приладів, у тому числі призначених для забезпечення навчального процесу у беззвучний режим або їх відключення.
- Не допускати спілкування учнів та персоналу за будь-яким засобом зв'язку.
- Забезпечити передачу інформації про захоплення заручників керівництву будь-яким доступним способом за можливості.
- Забезпечити інформування оперативних служб будь-яким доступним способом за можливості.

- Очікувати на прибуття оперативних служб, розблокувати входи та залишати приміщення лише за командою керівництва чи оперативних служб.
- У разі перебування поза небезпечною зоною (далеко від місця захоплення заручників) забезпечити проведення евакуації людей, при можливості з особистими (цінними) речами, теплим одягом до місця збору відповідно до плану евакуації (в зимовий період вжити всіх можливих заходів для виключення випадків обмороження учнів).
- За вказівкою керівництва здійснити перевірку приміщень щодо евакуації людей, про результати повідомити керівництво.
- За вказівкою керівництва забезпечити інформування батьків (законних представників) учнів про тимчасове припинення навчального процесу
- Забезпечити за вказівкою передачу учнів батькам (законним представникам).
- Після завершення роботи оперативних служб та за розпорядженням керівництва забезпечити проведення заходів щодо ліквідації наслідків події.

3. Здобувачі освіти

- При знаходженні поруч із місцем захоплення заручників спробувати залишити небезпечну зону, при неможливості таких дій залишатися на місці, не провокувати порушника, виконувати його вимоги, зберігати спокій і не допускати паніки, поводитись якомога непомітніше і не привертати увагу порушника.
- Під час перебування у приміщенні поблизу місця захоплення заручників допомогти працівникам заблокувати входи, утому числі за допомогою меблів (самостійно заблокувати входи, якщо поруч не виявилося працівника), зберігати спокій, розмовляти тихо, уважно слухати та виконувати вказівки працівника закладу освіти.
- Розміститися найбезпечнішим із можливих способів: якнайдалі від входів, ближче до капітальних стін, нижче рівня віконних отворів, під прикриттям меблів.
- Переключити засоби зв'язку в безшумний режим або вимкнути їх.
- Надавати допомогу та підтримку іншим учням лише за вказівкою працівника закладу освіти.
- Розблокувати виходи та виходити з приміщення лише за вказівкою працівника закладу освіти чи оперативних служб.

5.2. Алгоритм дій при виявленні нападника на території закладу освіти

1. Керівництво (керівник та команда реагування)

- Негайно інформувати про подію оперативні служби.
- Вжити всіх заходів до негайної передачі повідомлення будь-яким доступним способом про надзвичайну ситуацію, що склалася.

- Вжити заходів щодо розміщення працівників та учнів у приміщеннях будівлі з подальшим припиненням їх переміщення всередині об'єкта.
- При можливості вжити заходів щодо запобігання подальшому просуванню порушника та проникненню його в будівлю (блокування входів або ізоляцію в певній частині будівлі).
- Перебувати на постійному зв'язку з оперативними службами.
- При можливості відстежувати ситуацію на території та напрямок руху порушника.
- Забезпечити безперешкодний доступ до місця події оперативних служб.
- Після нейтралізації порушника забезпечити інформування батьків (законних представників) учнів про тимчасове припинення навчального процесу.
- Здійснити збір учнів для подальшої передачі батькам (законним представникам).
- Забезпечити проведення заходів щодо ліквідації наслідків.

2. Працівник закладу освіти

При знаходженні в будівлі об'єкта переміститися в найближче приміщення, відводячи за собою людей, які знаходяться поблизу і далі діяти в наведеному нижче порядку:

- Перебуваючи у приміщенні, забезпечити блокування входів усіма доступними засобами, зокрема меблями.
- Забезпечити розміщення людей найбезпечнішим із можливих способів: якнайдалі від входів, ближче до капітальних стін, нижче рівня віконних отворів, під прикриттям меблів.
- Вжити заходів щодо припинення паніки та гучних розмов (звуків) у приміщенні.
- Не допускати спілкування людей за будь-якими засобами зв'язку.
- Забезпечити інформування оперативних служб у будь-який доступний спосіб (за можливості).
- Забезпечити передачу інформації про збройний напад керівнику будь-яким доступним способом (за можливості).
- Вжити заходів щодо переведення всіх наявних у приміщенні засобів зв'язку та інших приладів (пристосувань), у тому числі призначених для забезпечення навчального процесу у беззвучний режим або їх відключення.
- Очікувати на прибуття оперативних служб, розблокувати входи та залишати приміщення лише за командою керівництва чи оперативних служб.
- Після нейтралізації порушника за вказівкою керівництва забезпечити інформування батьків (законних представників) про тимчасове припинення навчального процесу.
- Забезпечити збирання та передачу учнів батькам (законним представникам).

➤ Забезпечити за наказом керівництва проведення заходів щодо ліквідації наслідків події.

3. Здобувачі освіти

➤ Під час перебування поза будівлею об'єкта негайно віддалитися від джерела небезпеки, по можливості залишити територію об'єкта та повідомити батьків (законних представників) про своє місце знаходження, у разі перебування у безпосередній близькості працівника організації повідомити його про небезпеку і далі діяти за його вказівками.

➤ При знаходженні в будівлі переміститися до найближчого приміщення або у бік працівника закладу освіти, повідомити його про небезпеку і далі діяти за його вказівками.

➤ Допомогти працівникові закладу освіти заблокувати входи, у тому числі за допомогою меблів (самостійно заблокувати входи, якщо поряд не виявилося працівника).

➤ Розміститися найбільш безпечним зі можливих способів, якнайдалі від входів, ближче до капітальних стін, нижче рівня віконних отворів, під прикриттям меблів.

➤ Зберігати спокій, розмовляти тихо, уважно слухати та виконувати вказівки працівника закладу освіти.

➤ Переключити засоби зв'язку в безшумний режим або вимкнути їх.

➤ Надавати допомогу та підтримку іншим учням лише за вказівкою працівника закладу освіти.

➤ Розблокувати виходи та виходити з приміщення лише за вказівкою працівника закладу освіти чи оперативних служб.

5.3. Алгоритм дій при виявленні нападника в середині закладу освіти

1. Керівництво (керівник та команда реагування)

➤ Негайно інформувати про подію оперативні служби.

➤ Вжити всіх заходів до негайної передачі повідомлення будь-яким доступним способом про надзвичайну ситуацію, що склалася.

➤ Вжити заходів щодо розміщення працівників та учнів у приміщеннях будівлі з подальшим припиненням їх переміщення всередині об'єкта.

➤ При можливості вжити заходів щодо запобігання подальшому просуванню порушника (ізоляцію в певній частині території).

➤ Перебувати на постійному зв'язку з оперативними службами.

➤ При можливості відстежувати ситуацію в будівлі та напрямок руху порушника.

➤ Забезпечити безперешкодний доступ од місця події оперативних служб.

➤ Після нейтралізації порушника забезпечити інформування батьків (законних представників) учнів про тимчасове припинення навчального процесу.

- Здійснити збір учнів для подальшої передачі батькам (законним представникам).

- Забезпечити проведення заходів щодо ліквідації наслідків події.

2. Працівник закладу освіти

При знаходженні поза будівлею об'єкта негайно віддалитися від будівлі, в якій перебуває злочинець, забираючи людей, які знаходяться в безпосередній близькості, при можливості залишити територію об'єкта. У зимовий період вжити всіх можливих заходів щодо недопущення обмороження учнів, забезпечити інформування оперативних служб та керівника про ситуацію та своє місце знаходження будь-яким доступним способом.

При знаходженні в будівлі об'єкта переміститися в найближче приміщення, відводячи за собою людей, які знаходяться поблизу і далі діяти в наведеному нижче порядку:

- Перебуваючи у приміщенні, забезпечити блокування входів усіма доступними засобами, зокрема меблями.

- Забезпечити розміщення людей найбезпечнішим із можливих способів: якнайдалі від входів, ближче до капітальних стін, нижче рівня віконних отворів, під прикриттям меблів.

- Вжити заходів щодо припинення паніки та гучних розмов (звуків) у приміщенні.

- Забезпечити інформування оперативних служб у будь-який доступний спосіб (за можливості).

- Забезпечити передачу інформації про збройний напад керівнику будь-яким доступним способом (за можливості).

- Не допускати спілкування людей за будь-якими засобами зв'язку

- Вжити заходів щодо переведення всіх наявних у приміщенні засобів зв'язку та інших приладів, у тому числі, призначених для забезпечення навчального процесу у беззвучний режим або їх відключення.

- Очікувати на прибуття оперативних служб, розблокувати входи та залишати приміщення лише за командою керівництва чи оперативних служб.

- Після нейтралізації порушника за вказівкою керівництва забезпечити інформування батьків (законних представників) про тимчасове припинення навчального процесу.

- Забезпечити збір та передачу учнів батькам (законним представникам).

- Забезпечити за наказом керівництва проведення заходів щодо ліквідації наслідків події.

3. Здобувачі освіти

- При знаходженні поза будівлею об'єкта негайно віддалитися від будівлі, в якій перебуває злочинець, по можливості залишити територію об'єкта та повідомити батьків (законних представників) про своє місце знаходження, у разі перебування в безпосередній близькості працівника організації повідомити його про небезпеку і надалі діяти за його вказівками.

- Якщо опинились у будівлі: допомогти працівникові організації заблокувати входи в приміщеннях, у тому числі за допомогою меблів (самостійно заблокувати входи, якщо поряд не виявилося працівника).
- Розміститися найбільш безпечним із можливих способів якнайдалі від входів, ближче до капітальних стін, нижче рівня віконних отворів, під прикриттям меблів.
- Зберігати спокій, розмовляти тихо, уважно слухати та виконувати вказівки працівника організації.
- Переключити засоби зв'язку в безшумний режим або вимкнути їх.
- Надавати допомогу та підтримку іншим учням лише за вказівкою працівника організації.
- Розблокувати виходи та виходити з приміщення лише за вказівкою працівника організації, керівника чи оперативних служб.

5.4. Алгоритм дій при виявленні вибухонебезпечного або підозрілого пристрою

1. Керівництво (керівник та команда реагування)

- Негайно прибути на місце виявлення предмета, схожого на вибуховий пристрій (крім випадків отримання інформації про мінування за допомогою телефонних дзвінків та повідомлень), оцінити обстановку та ухвалити рішення про інформування оперативних служб та евакуацію людей.
- Негайно проінформувати оперативні служби про виявлення вибухового пристрою.
- Не розбирати і не піднімати знайдені вибухонебезпечні предмети.
- Відгородити місце, де знаходиться вибухонебезпечний предмет.
- Нікого не допускати до цього місця, організувавши біля нього постійне чергування до прибуття представників відповідних служб.
- Не використовувати біля вибухового/підозрілого пристрою засоби зв'язку, електронні та радіоприлади.
- Забезпечити відкриття та доступність коридорів та евакуаційних виходів.
- Забезпечити контроль за здійсненням евакуації людей відповідно до плану евакуації.
- Після завершення евакуації надати вказівку про інформування батьків (законних представників) про тимчасове припинення навчального процесу.
- Направити до місця збору призначених осіб для здійснення контролю за передачею учнів батькам (законним представникам).
- Після завершення роботи оперативних служб та за їх рекомендаціями забезпечити проведення заходів щодо ліквідації наслідків.

2. Працівник закладу освіти

- Перебувати на безпечній відстані від вибухового пристрою (підозрілого предмета) до прибуття керівника і далі діяти відповідно до його вказівок.
- Не розбирати і не піднімати знайдені вибухонебезпечні предмети.
- За вказівкою відгородити місце, де знаходиться вибухонебезпечний предмет.
- За вказівкою нікого не допускати до цього місця, організувавши біля нього постійне чергування до прибуття представників відповідних служб.
- Не використовувати біля вибухового/підозрілого пристрою засоби зв'язку, електронні та радіоприлади.
- При оголошенні евакуації розпочати евакуацію, забираючи учнів, що знаходяться поблизу і далі діяти відповідно до плану евакуації.
- При знаходженні у приміщенні, не допускаючи паніки забезпечити відключення всіх наявних у приміщенні засобів зв'язку та інших приладів (пристосувань), у тому числі призначених для забезпечення начального процесу.
- По можливості відключити на об'єкті електрику та газопостачання, попередньо переконавшись у відсутності людей у приміщеннях, вихід з яких може бути заблокований при відключенні електрики. Вимкнення не відбувається у випадках, коли вибуховий пристрій якимось чином з'єднаний із зазначеними комунікаціями.
- По можливості відкрити всі вікна та двері для розподілу ударної хвилі.
- Забезпечити проведення евакуації учнів, при можливості з особистими (цінними) речами, теплим одягом до місця збору відповідно до плану евакуації (в зимовий період вжити всіх можливих заходів для виключення випадків обмороження учнів).
- Переконавшись у повній евакуації із приміщення із зовнішнього боку дверей, поставити позначку «Евакуйовано» будь-яким доступним способом.
- За вказівкою керівника здійснити перевірку приміщень на предмет евакуації людей та про результати повідомити керівника або призначену ним особу.
- За вказівкою керівника забезпечити інформування батьків (законних представників) про тимчасове припинення навчального процесу.
- Забезпечити за вказівкою керівника або призначених ним осіб передачу батькам (законним представникам), які навчаються.
- Після завершення роботи оперативних служб та за розпорядженням керівника забезпечити проведення заходів щодо ліквідації наслідків події.

3. Здобувачі освіти

- Не чіпати та не наближатися до залишених іншими особами підозрілих предметів.

- У разі виявлення залишеного іншими особами предмета голосно звернутися до оточуючих «Чия сумка (пакет, коробка)?». Якщо відповіді не повідомило найближчого працівника закладу освіти, або учня старшого віку.
- Не використовувати біля вибухового/підозрілого пристрою засоби зв'язку, електронні та радіоприлади.
- Відійти на безпечну відстань від вибухового пристрою (підозрілого предмета) (місця проносу або провезення).
- Діяти за розпорядженням керівника або працівника закладу освіти.
- У разі евакуації зберігати спокій, вимкнути засоби зв'язку.

Таким чином, забезпечення безпеки учасників освітнього процесу є головним пріоритетом у разі нападу противника на заклад освіти. Планування та виконання превентивних заходів, таких як створення захисної інфраструктури та навчання персоналу і учнів, допомагає значно знизити ризики під час надзвичайних ситуацій. Ефективна підготовка до можливого нападу вимагає наявності детальних планів дій у різних сценаріях, регулярного їх оновлення та проведення тренувальних навчань з евакуації та укриття. Це дозволить сформувати навички швидкого і правильного реагування в умовах небезпеки.

**ЛИШЕ ПОСТІЙНЕ ВДОСКОНАЛЕННЯ ТА ТРЕНУВАННЯ
ДОПОМОЖУТЬ МІНІМІЗУВАТИ РИЗИКИ І ЗАХИСТИТИ ЖИТТЯ ТА
ЗДОРОВ'Я УЧАСНИКІВ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ!**

ВИКОРИСТАНІ ДЖЕРЕЛА

1. Постанова Кабінету Міністрів України «Про реалізацію експериментального проекту “Спеціаліст із безпеки в освітньому середовищі”» від 15.08.2023 №867 – посилання <http://surl.li/qdvffr>
2. Розпорядження Кабінету Міністрів України «Про затвердження плану заходів щодо реалізації Декларації про безпеку шкіл безпеки» від 4 серпня 2021 р. № 898-р зі змінами від 29.03.2024 № 278-р – посилання <http://surl.li/ctldiz>
3. Розпорядження Кабінету Міністрів України «Про схвалення Концепції безпеки закладів освіти» від 7 квітня 2023 р. № 301-р – посилання <http://surl.li/akhezo>
4. Наказ Міністерства внутрішніх справ України спільно з Міністерством освіти і науки України «Про затвердження Порядку раннього попередження та евакуації учасників освітнього процесу в разі нападу або ризику нападу на заклад освіти» від 18.08.2023 № 685/1013, зі змінами, внесеними згідно з Наказом Міністерства внутрішніх справ від 19.07.2024 № 497/1013 – посилання <http://surl.li/njdltm>
5. Декларація про безпеку шкіл (Safe Schools Declaration) – посилання <http://surl.li/birmdu>
6. Рекомендації щодо організації укриття в об'єктах фонду захисних споруд цивільного захисту персоналу та дітей (учнів, студентів) закладів освіти, розроблені ДСНС України – посилання <http://surl.li/lqmbqw>
7. ДБН В.2.2-5:2023 «Захисні споруди цивільного захисту», затверджені Наказом Міністерства розвитку громад, територій та інфраструктури України від 10.08.2023 № 702 – посилання <http://surl.li/njxxdt>

Алгоритм дій закладу загальної середньої освіти (ЗЗСО) щодо внесення даних для формування Електронного паспорта безпеки:

1. ЗЗСО можуть використовувати свій стандартний доступ до АІКОМ – авторизуватись за логіном та паролем, який був основним для формування відомчої статистичної звітності. У разі необхідності створення нового/додаточного доступу відповідній уповноваженій особі в ЗЗСО за роботу на порталі АІКОМ необхідно звернутись до відповідального в органі управління освітою, якому підпорядкований даний ЗЗСО.
2. У розділі «Персонал» – «Список», за необхідності, актуалізувати перелік співробітників ЗЗСО.
3. У вкладці «Паспорт безпеки», застосовуючи функціонал редагування, внести інформацію для підрозділів паспорта безпеки: «Відомості», «Місцевість», «Територія», «Засоби охорони», «Пожежна безпека».
4. Після внесення даних у підрозділи, зазначені в п.3, обрати вкладку «Формування», поставити позначку біля слів «Дані Паспорта безпеки заповнено». Після відповідної дії масив інформації в базі буде мати ознаку завершеності. За необхідності редагування внесених даних – позначку зняти та виконати послідовно дії п. 2 – 4.
5. Для зручності перевірки внесених даних у вкладці «Формування» можна згенерувати та завантажити друкований макет паспорта в форматі PDF.